

muhasebe

α Mal nedir?

Mal, iki gruba ayrılır.

1 Ticari Mal

işletmenin dışardan alıp üretmeden sattığı maldır. Aracılık yapılır, üretim yoktur.

Örneğin: Marketin satın aldığı bisküviyi tekrar satması.

2 Üretilmiş Mal

işletmenin kendi üretimiyle ortaya çıkan maldır.

Örneğin: Bir fabrikanın kendi ürettiği kaza.

Bu tür mallarda maliyet muhasebesi yapılır. Yani üretimde harcanan tüm giderler (ham madde, işçilik, enerji) ayrıntılı şekilde hesaplanır.

α Satış fiyatını belirleyen faktörler

Bir ürünün fiyatı sadece dış etkenlere değil, birçok dış etkene bağlıdır.

1 Sektör: Hangi sektörde faaliyet gösterildiği önemlidir.

2 Rakıplar: Piyasada aynı ürünü satanlar fiyatı etkiler.

3 İthalat ikamesi: Aynı ürün dışardan getirilebiliyorsa fiyat baskısı olur.

4 Maliyet Hesabı: Eğer maliyet yanlış hesaplanırsa ya zarar edilir ya da pahalı satılıp müşteri kaybedilir.

5 Politik Faktörler: Devlet politikaları, vergiler, dış ilişkiler gibi unsurlar fiyatları belirler.

a Hizmet Nedir?

Hizmet, somut olmayan ancak ihtiyaç gideren faaliyetlerdir.

Örnek: temizlik şirketi, danışmanlık bürosu, yemek firması.

Hizmetlerde ürün elde tutulmaz, iş gücü ve zamanlık ön plandadır.

a Hem Mal Hem Hizmet Sunan İşletmeler

Bazı işletmeler hem mal satar, hem üretim yapar, hem de hizmet verir.

Enerji firmaları buna örnektir.

Ticari mal satar (cihaz, saygı).

Üretim yapar (elektrik üretimi).

Hizmet sunarlar (bakım, destek).

a Kar ve Sürdürülebilirlik

İşletmenin amacı kâr elde etmek olsa da bu kârın sürekli ve istikrarlı olması gerekir.

Sürdürülebilir kâr işletmenin ana faaliyetlerinden gelen düzenli kârdır.

Örnek: Kazak üreten bir firma için sürdürülebilir kâr, kazaktan elde edilen kârdır; orsa satılarak kazanılan para sürdürülebilir sayılmaz.

α Faiz, Enflasyon, Kur ilişkisi

Faiz Oranları düştüğünde, insanlar ve işletmeler daha kolay kredi alabilir hale gelir. Bu durum piyasada dolaşan para miktarını artırır çünkü hem tüketiciler daha çok harcama yapar hem de yatırım için daha fazla para harcar. Ancak piyasada üretilen mal ve hizmet miktarı aynı kalırsa, artan talep birlikte ürünlere olan ilgi yükselir. Talep artan üzerine çıkınca satıcılar fiyatları artırır. Böylece fiyatların genel seviyesi yükselir ve bu da enflasyona yol açar. Kısacası, daha fazla para harcanması ama aynı miktarda mal bulunması enflasyona neden olur.

Enflasyon arttıkça Türk Lirası'nın alım gücü düşer ve insanlar dövizle yönelir.

Döviz talebi artınca yabancı paranın kuru yükselir.

Faiz düşene kadar harcamalar artar, bu da enflasyonu yükseltir.

Enflasyon artınca da kur yükselir ve maliyetler bu durumdan etkilenir.

Kura genellikle TÜFE'ye göre artar.

Asgari Üret enflasyon oranına göre güncellenir.

İthal girdi varsa kur artışı nedeniyle maliyeti yükselir.

α Katma Değer ve Markalaşma

Aynı hammadde farklı şekilde işlenerek çok farklı değer kazanabilir.

<u>Hammaddenin Kullanımı</u>	<u>Ürün</u>	<u>Tahmini Satış Fiyatı</u>
5 TL'lik demir	Ateşli	12 TL
	Azonsör-Pencere	1000 TL
	Araba	10000 TL

Bu tablo gösteriyor ki;

işleme kalitesi
teknoloji kullanımı
marka değeri } ürün marka değerini artırır.

α Muhasebenin Tarihi ve Kayıt Sistemi

15. yüzyılda İtalya'da Luca Pacioli adında bir kişi muhasebenin temelini attı.

Çift taraflı kayıt sistemi geliştirildi.

Çift taraflı kayıt sistemine göre her işlemde bir alın ve bir veren vardır.

Örnek: Nakit ödenerek bir mal alırsa kasada azalma stokta artış olur.

α Muhasebe Ekolleri

1 Amerikan Ekolü: Serbest piyasa ekolü, liği şeffaflığı yüksek.

2 Alman Ekolü: Devlet kontrolü güçlü, sorayı ekolü.

α Türkiye'deki Muhasebe Mevzuatı

1986: Türkiye'deki ilk kapsamlı muhasebe düzenlemesi yürürlüğe girer.

Daha sonra Türkiye Muhasebe Standartları hazırlanır.

Uluslararası düzeyde ise:

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları kullanılmaktadır.

Bu sayede dünyanın her yerinde mali raporlar aynı biçimde okunabilir.

α Enflasyon Muhasebesi

Tanım: Enflasyon muhasebesi, işletmenin mali tabirlerini enflasyonun etkilerinden arındırmak amacıyla fiyat endeksleri (enflasyon faktörleri) kullanılarak parasal değerlerin güncellenmesidir.

Örnek: Bir işletme bir bünyü 700 bin TL'ye satın alıp, 15 milyon TL'ye satarsa elde edilen kazanç 14 milyon 300 bin TL olur. Bu fark, değer artışı kazancı olarak değerlendirilir ve vergilendirilmesi gerekir.

α Muhasebenin Tanımı

Tanım: Muhasebe, işletmede gerçekleştirilen tüm mali ve parasal işlemlerin sistematik olarak kaydedilmesi, sınıflandırılması, raporlanması ve analiz edilmesini sağlayan bilgi sistemidir.

Dövizli işlemler: Örneğin altın (ons cinsinden) ve sahip olunan döviz TL karşılığı üzerinden muhasebeye kaydedilir.

α Muhasebenin Temel Fonksiyonları

1. Kayıt Alma: İşlemin belgeye dayanarak kayıt altına alınması.
2. Sınıflandırma: Kaydın ilgili hesaba girilmesi.
3. Raporlama: Zaman zamanında finansal tabloların oluşturulması.
4. Analiz ve Yorumlama: Finansal verilerin analiz edilip karar destek amacıyla kullanılması.

α Muhasebe Türleri

Genel Muhasebe: Tüm işlemlerde uygulanan temel muhasebe türüdür.

Maliyet Muhasebesi: Üretimle ilgili maliyetlerin belirlenmesi ve kontrolüdür.

İç Kontrol Muhasebesi: Yönetim karar alma sürecinde bilgi sunan muhasebe türüdür.

α Muhasebenin Temel Kavramları

1. Sosyal Sorumluluk Kavramı

Muhasebe yalnızca işletme sahipleri için değil, tüm paydaşlar ve toplum için doğru bilgi sunmalıdır.

2. Kişilik Kavramı

İşletme, bir yöneden ve sahibi olan kişilerden bağımsızdır.

Hissedarlar değişse de işletme tüzel kişiliğiyle varlığını sürdürür.

3. İşletmenin Sürekliliği Kavramı

İşletmenin faaliyetleri sonsuza kadar sürdüreceği varsayılır.

Sahiplerinin ölmesi ya da ayrılması, işletmenin faaliyetini durdurmaz.

4. Nörmazellik Kavramı

İşletmenin faaliyetleri belirli dönemlere ayrılır.

En temel dönem: 1 yıldır (mali yıl)

Ara dönemler: Çeyrekler (1. çeyrek, 2. çeyrek vb.)

5. Para Ölçölme Kavramı

Yalnızca para ile ifade edilebilen işlemler kayda alınır.

İşlemler ulusal para birimi (TL) ile kaydedilir.

6. Maliyet Esası

Varlıklar, alındıkları tarihteki maliyetleriyle kaydedilir.

Örneğin: 5000 dolar karşılığı 150.000 TL idenmişse, bu tutar üzerinden kayıt yapılır.

Kur farkları maliyete yansıtılmaz.

7. Tarafsızlık ve Belgelendirme

Her işlem belgeye dayanmalıdır.

Fatura, irsalname gibi resmi evraklarla belgelendirme sağlanmalıdır.

Faturanın üst kısmına kasa kaysırsa "açık fatura", altına kaysırsa "kapalı fatura" sayılır.

Naylon Fatura: Gözetileceği yapılmamış bir satış ya da hizmet için düzenlenen sahte faturadır. (Suçtur.)

8. Tutarlılık Kavramı (Sadeleştirilmiştir)

Bir işletme, muhasebe kayıtlarında seçtiği yöntemi (örneğin amortisman yöntemi) tutarlı şekilde her dönem aynı şekilde kullanmalıdır.

Amaç: Dönemler arası karşılaştırılabilirlik sağlamak.

Örnek:

Sirket bir araci aliyor:

Alis değeri: 4.000.000 TL

Faydalı ömri: 4 yıl

Amortisman: $4.000.000 \div 4 = 1.000.000$ TL / yıl

Bu 1 milyon TL gider yazılırsa, vergi matrahı azalır.

Kurumlar vergisi %25 ise:

$1.000.000 \cdot 0,25 = 250.000$ TL daha az vergi ödenir.

Amortisman yöntemi olarak:

Normal bakiyeler yöntemi (esit tutar yöntemi) } kullanılabilir.

Azalan bakiyeler yöntemi

Ancak bir yöntem seçildiyse, tutarlılık gereği bu yöntem keyfi şekilde değiştirilemez.

3. Tam Açıklama Kavramı

Yapılan her muhasebe kaydı, resmi belgelerle dayınmalı ve herkes tarafından onaylanarak şekilde açıklanmalıdır.

Denetim sırasında kaydı yapan kişi orada olmasa bile, işlem onaylanır olmalıdır.

Örnek:

Aralık ayına ait enerji faturası:

Firma: Enerjisa

Fatura tarihi: 25.12.2025

Fatura numarası: 117

Kayıt: 117 No'lu Enerjisa faturası - Aralık ayı aylık gideri

Böylece hem belgeye dayalı hem açıklanmış olur.

10. İhtiyatlık (Muhafazakarlık) Kavramı

Gelirler, ancak gerektikçe kayda olunur

İhtiyatlık gereği, gelecekte olabilecek giderler ve zararlar, gerekçelerini, ihtimali yüksekse ve tutarı tahmin edilebiliyorsa, muhasebeleştirilir.

Şirketin mali durumu olduğundan daha iyi gösterilmemelidir.

Örnek: Şirket bir kişi tarafından dava edildi.

Örnek: Davayı kazanmak, kaybetmek, ceza ödemek ya da tazminat almak

Eğer kaybetme olasılığı yüksekse ve ceza ödenmesi muhtemelse, gider olarak kaydedilir.

Ancak tazminat kazanma ihtimali geleceğe kadar gelir olarak kaydedilmez.

11. Önemlilik Kavramı

Finansal tabloda yer alan bilgilerin, kullanıcının ekonomik kararlarını etkileyip etkilemediğine göre değerlendirilmesi gerekir.

Eğer bir bilgi tutar ve içerik olarak anlamlıysa, bu önemlidir ve ayrıca gösterilmelidir.

Nispi ağırlık, bir kalemin toplam işlemler içindeki oranıdır. Önemlilik bu orana değerlendirilir.

Örnek: Türkiye'de bazı işletmelerde cironun yüzde 85'i kredi kartı ödemesinden gelir.

Bu nedenle kredi kartı alımları, diğer hazır değerler altında ayrı olarak gösterilmelidir.

Maliye Bakanlığı, belirli şartlar için önemlilik kriterlerini içeren tebliğler yayımlayabilir.

12. Sizin Öneligi Kavramı

Bir işlemin muhasebeye yazılmasında görüldü değil, ekonomik içeriği dikkate alınır. Yani, bir varlık kullanabilir hale gelene kadar yapılan tüm masraflar maliyete eklenir.

Örnek: Fabrikaya cihaz alımı

Fabrika çıkış fiyatı (FAB): 60.000 USD

(FAB: free on board → cihazın üreticiden çıkış fiyatı.)

Eklenecek maliyetler:

Uluslararası taşıma

Uluslararası sigorta

Türkiye'ye giriş vergileri (gümrük vergisi, KDV vb.)

Yurtiçi taşıma

Kurulum, ustaya ücret, eğitim vb.

Toplam masraf: 8000 USD

Toplam maliyet: 68.000 USD

Sonuç: Cihazın üretiminden kullanabilir hale gelene kadar yapılan her masraf, maliyete eklenir. Muhasebeye 68.000 USD olarak girilir. Çünkü bu cihazın işletmeye alınacak maliyeti budur.

✗ Muhasebenin Temel Fonksiyonları

1. Kaydetme

Mali olayların belgelenmesi (fatura, fiş, banka, dekontu)

2. Sınıflandırma

İşlemlerin hesaplara göre ayrılması (kasa, banka, satışlar vb.)

3. Raporlama

Mali tablolar hazırlanması (bilanço, gelir tablosu)

4. Analiz ve Yorum

Raporların incelenmesi ve kararlar için kullanılması.

✗ Muhasebede İşlem Kaydederken Sorulması Gereken Temel Soru

Bu işlem nedir?

→ Varlık mı?

→ Kaynak mı?

→ Gelir mi?

→ Gider mi?

✗ Kavram Açıklamaları

1. Varlık

Sahip olunan ve değer taşıyan her şey.

Nakit para (cebindeki veya bankadaki)

Gek - senet

Mali varlıklar: ev, arsa, araba, bilgisayar, demirbaş vb.

2. Kaynak

Bu varlıkları nasıl finanse ettin?

Yabancı kaynak: Borç, kredi

"Özkaynak: Sermaye, miras, ortaklık payı

3. Gelir

Para giriştir.

Harcama

Burs

Maaş

Kira gelirleri

U. Gider

İşletmenin ya da bireyin yaptığı harcamaları

Elektrik

Su

Doğalgaz

Kira

Telefon Faturası

Örnek:

Arabayı sattın: 4 milyon TL

3 milyon TL kredi açtın (borç)

7 milyon TL'ye ev aldın.

Arabayı satmak: bir varlık türünden başka bir varlık türüne geçmektir.

Taşıtlar → Borç / Kasa

Kredi = yabancı kaynak, borç

Ev alımı → yeni bir varlık kazanımı

α Gelir - Gider Dengesi Mantığı

$\text{Gelir} - \text{Gider} > 0 \rightarrow \text{Varlık artar.}$

Örneği:

1 milyon TL gelir

43 bin TL gider $\rightarrow$ Karın 957.000 var.

Artan değer net varlığı artırır.

α Ekstra Notlar

Parayı faize koyarsan $\rightarrow$ tasi gün faiz işlemeye başlar.

32 günlük vadeli bağlanmalar yapılır ki, aylık bakiyede görünür.

Kredi kartı borcu 1 gün bile geç ödenirse, geciktirme dökümlü faiz işler.

α Bilanço ve Gelir Tablosu

Bilanço bir işletmenin belirli bir tarihte sahip olduğu varlıkları ve bu varlıkların hangi kaynaklarla finanse edildiğini gösteren mali tablodur.

Özellikleri:

Tek taraflıdır $\rightarrow$ yani sadece o günkü finansal durumu gösterir.

Bir işletmenin finansal durumunun anlık fotoğrafı gibidir.

İçerdiği bilgiler:

Varlıklar (Aktif): işletmenin sahip olduğu her türlü mal, mülk ve öbektir.

Kaynaklar (Pasif):

Boralar (Yabancı Kaynaklar)

Özkaynaklar (Sermaye, kâr, zarar)

Temel denklem $\rightarrow$ $\boxed{\text{Aktif} = \text{Pasif}}$

$$\boxed{\text{Varlıklar} = \text{Boralar} + \text{Özkaynaklar}}$$

Gelir Tablosu, bir işletmenin belirli bir dönem içinde elde ettiği tüm gelirler ve katlandığı giderleri gösterir.

Örnek dönem: 01.01.2024 - 31.12.2024

Bir yıl, üç ay ya da ay olabilir.

Fonksiyonu:

0 dönemde kâr mı yoksa zarar mı edildiğini gösterir.

Bir işletmenin faaliyet bazarası özetler.

Dönem sonunda oluşan kâr ya da zarar, bilançoya "dönem net kâr/zararı" olarak aktarılır.

Bu kâr/zarar, bilançonun özkaynak kısmına yazılır.

for dönem tablosu

nakit akım tablosu

özkaynak değişim tablosu

} diğer mali tablolar

α Bilanço Esasına Göre Muhasebe

Muhasebe uluslararası standartlara ve vâfi mevzuatına göre yapılır.

Türkiye'de büyük ve profesyonel şirketler bilanço esasına göre kayıt tutmak zorundadır.

Şirket sınıflandırmasında kriterler:

Toplam öra
Çalışan sayısı } şirket büyük / küçük şeklinde kypılır.

Bilanço Esasına Göre Tutulan

Defterler ve Fonksiyonları

1. Jurniye Defteri
Günlük işlemlerin ilk kaydının yapıldığı defterdir.
Fonksiyon: Kaydetme

2. Büyük Defter
Defteri Kebr
Jurniye defterindeki işlemler hesaplara göre sınıflandırılır.
Her hesabın giriş çıkış detayı gösterilir.

3. Mizan
Hesapların bakiye özetlerinin yer aldığı tablodur.
Jurniye ve büyük defterdeki işlemler buraya yansır.
Fonksiyon: Raporlama

Analiz / Yorum

α Muhasebeye Kullanılan Fişler

1. Tahsil Fişi = Kasaya yapılan nakit girişleri belgelerdir.
2. Tediyeye Fişi = Kasadan yapılan nakit çıkışlarını gösterir.
3. Mahsup Fişi = Kasa dışı işlemler için kullanılır.

(Banka transferi, alacak - borca mahsuplaşması)

Alacak - borcunun
birbirine sayılarak
düşülmesi.

Örnek bilanço şeması

Tarih: 21.12.20xx

Aktif	BİLANÇO	Passif
1. Kısa Vadeli Varlıklar		3. Kısa Vadeli
100. Kasa		Yabancı Kaynak
101. Alınan Çekler		4. Uzun Vadeli
102. Bankalar		Yabancı Kaynak
2. Uzun Vadeli Varlıklar		5. Özkaynaklar
		50. Kısa Net Zaman
		51. Uzun Net Zaman

Aktif (Varlıklar):

1. Kısa Vadeli Varlıklar (1 yıl içinde nakde çevirebilir)

100 KASA

101 ÇEKLER

Bankaya girilir, vadesi gelince tahsil edilir

Ticarette büyük şirket gelirleri (Ülker, Enerjisa vb.) daha güvenlidir

Geli ciro etmek = Geli başkasına devretmek.

102. Banka

2. Duran Varlıklar (paraya çevrilmesi + yıldan uzun süreli varlıklar)

Binalar, taşıtlar, makineler, demirbaşlar, arsalar vb.

Pasif (Kaynaklar):

3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

1 yıl içinde ödemesi gereken boralar (örneğin kredi kartı borcu, kısa vadeli banka kredisi)

4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

1 yıldan uzun sürede ödenecek boralar (örneğin 5 yıl vadeli banka kredisi)

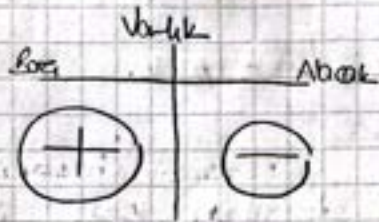
5. Özkaynaklar

Sermaye

Nöbet Net Karı/Zararı → Gelir tablosundan gelen sonuç karaya aktarılır.

α T Tablosu Montajı

A. Varlık Hesapları (Aktif Hesaplar)

→ Borç, bakiye verir.

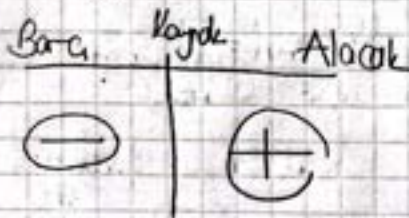
Kasaya para girdi → sola (borca) yazılır.

sol (borca) : artışı

sağ (alacak) : azalış.

Kasadan para çıktı → sağa (alacağa) yazılır.

B. Kaynak Hesapları (Pasif Hesaplar)

→ Alacak bakiye verir

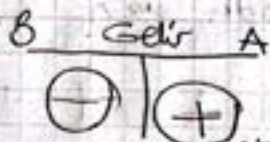
Yeni kredi alındı → sağa (alacağa) yazılır.

sol (borca) : azalış

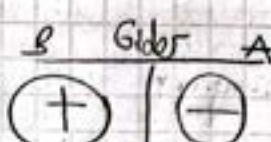
sağ (alacak) : artışı

kredi geri ödendi → sola (borca) yazılır.

C. Gelir - Gider Torsliği

Alacak
Bakiye

Borç
Bakiye

D. Özet Tablo

Varlık	Artış Yönü
	sol
Kaynak	
	sağ
Gelir	
	sağ
Gider	
	sol

Azalış Yönü	
	sağ
	sol
	sol
	sağ

G, F KONTROLÜ
GELİR
GİDER T.

Gelirler +

Giderler -

Net
Kâr / Zarar

→ B'ne yazılır.

1) Basit Faiz Farkı Formülü

(Interest Rate Differential)

$$cd = r_{USA} - r_{TR}$$

Bu formül, iki ülkenin faiz oranları arasındaki farkı hesaplar.

r_{USA} : Amerika'daki faiz oranı

r_{TR} : Türkiye'deki faiz oranı

currency differential: faiz farkı

eğer $cd > 0$ ise ABD'de yatırım daha avantajlı

eğer $cd < 0$ ise Türkiye'de yatırım daha avantajlı

eğer $cd = 0$ ise iki ülkenin faiz oranları aynı olduğu için yatırımın nerede yapıldığı önemli değil.

örnek:

$$r_{USA} = 0.06$$

$$r_{TR} = 0.30$$

$$cd = 0.06 - 0.30 = -0.26$$

sonuç: ABD'de yatırım yaparsan, Türkiye'de yaptığın yatırıma göre %26 daha az kazanırsın.

2) Faiz Oran Paritesi

$$Cd = \frac{(1+i^*) \cdot F}{e} - (1+i)$$

Terimlerin Açılımı:

Cd = İki yatırım arasındaki getiri farkı (kazanç farkı)

i^* = yabancı ülkenin faiz oranı (örneğin ABD faiz oranı)

i = Türkiye'nin faiz oranı

e = Bugünkü döviz kuru (örneğin 1 USD = 30 TL ise $e=30$)

F = Vadeli (gelecekteki) döviz kuru (örneğin 1 USD = 33 TL olursa $F=33$)

Parite = iki şeyin oranı veya eşitliği demektir.

① Döviz Paritesi

USD / TRY = 32 ise 1 dolar = 32 TL

işte bu oran döviz paritesi olur.

② Faiz Oran Paritesi

Bu iki farklı ülkede yatırım yapmanın getirisinin eşit olması durumudur.

Yani: Diyelim ki 10.000 TL paran var. İki farklı yatırım seçeneğin var.

Seçenek 1: Türkiye'de TL ile faiz alırsın

Paranı Türkiye'de bir bankaya yatırırsın

Banka sana %30 faiz verir.

Bu süre sonunda 10.000 TL 13.000 TL olur.

2. seçenek: Dolar alırsın ve parayı ABD'de faizle yatırırın.

Bugünkü kur: $1 \text{ USD} = 30 \text{ TRY}$

$10.000 \text{ TL} / 30 = 333,33 \text{ USD}$ almalısın.

ABD'de faiz %5 ise parayı süre sonunda $333,33 \cdot 1,05 = 350 \text{ USD}$

Ama sonra bu doları tekrar TL'ye çevireceksin.

Eğer gelecekteki kur (şu an için) $1 \text{ USD} = 37 \text{ TL}$ olursa

$350 \cdot 37 = 12.950 \text{ TL}$ alırsın

Yani:

Türkiye'de kalırsan 10.000 TL

ABD'ye gidersen 12.950 TL

} nezdelerce eşit!

İşte bu faiz oranı paritesidir

SORU:

Bir yatırımcının elinde 10.000 TL var.

Bugünkü kur = $1 \text{ USD} = 28 \text{ TRY}$

3 ay sonra beklenen kur = $1 \text{ USD} = 32 \text{ TRY}$

ABD faiz oranı (i^*) = %6

Türkiye faiz oranı (i) = %5

Soru: Faiz oranı
paritesine göre hangi
yatırım karlı?

Formül:

$$\text{Currency differential} = \frac{(1+i^*) \cdot F}{e} - (1+i)$$

$$\text{Hesaplama} \rightarrow \frac{(1+0,06) \cdot 31}{28} - (1+0,05) = 0,1236$$

$$cd = 0,1236 \text{ yani } \%12,36$$

yorum $\rightarrow$ ABD'ye döviz gidip faiz alıp sonra TL'ye dönmek daha karlı

Yani bu durumda ABD daha avantajlı.

$cd=0$ ise $\rightarrow$ covered interest parity

Faiz oranı paritesi sağlanıyor demek = Türkiye'de kalıp faiz almak, döviz alıp yurtdışına gidip faiz kazanıp sonra vadeli kurla TL'ye dönmek tam olarak aynı getiriyi sağlar.

Bu yüzden:

$$\frac{(1+i^*) \cdot F}{e} - (1+i) = 0$$

Küçük yazı: $F = e \cdot \frac{1+i}{1+i^*}$

Hangi yatırım daha karlı? $\rightarrow$ cd formülü kullan

Kur ne olmalı ki arbitraj olmasın? $\rightarrow$ cid formülü kullan

Satın Alma Gücü Paritesi - Purchasing Power Parity

Satın alma gücü paritesi, iki ülke arasındaki döviz kurunu, o ülkelerdeki mal ve hizmetlerin fiyat seviyesine bağlı olarak belirlenmesi gerektiğini savunan ekonomik bir teoridir.

TEMEL FİKRİ: Aynı ürün, farklı ülkelerde döviz kuru dikkate alındığında aynı fiyata satılmalıdır.

Bu fikir şuna dayanır:

Eğer 1 hamburger ABD'de 5 dolarsa, Türkiye'de bu hamburgerin fiyatı kur çevrimiyle 5 dolara eşit olmalıdır.

Farklı ülkelerdeki fiyatlar eşitlenirse, arbitraj imkânı ortadan kalkar. Yani insanlar başka ülkeden daha ucuz mal alıp kendi ülkesinde pahalıya satarak kâr edemez hâle gelir.

1) Enflasyonun Döviz Kuru Üzerindeki Etkisi

İki ülke arasındaki temel enflasyon farkı, uzun vadede döviz kurunun yönünü belirler.

Eğer bir ülkede fiyatlar (yani enflasyon) daha hızlı artarsa, o ülkenin parası değer kaybeder. Çünkü mallar o ülkede göreceli olarak pahalılaşır, dış dünyada rekabet gücünü kaybeder.

Dişelim ki:

Hem Türkiye'de hem ABD'de bir tişört 10 dolar (geçen yıl)
geçen yıl kur $\Rightarrow 1 \text{ USD} = 20 \text{ TL}$

Yani tişörtün Türkiye fiyatı 200 TL
Bu yıl:

Türkiye'de enflasyon %50 $\rightarrow$ tişört 300 TL oldu.

ABD'de enflasyon %0 $\rightarrow$ tişört hala 10 dolar

Ama kur değişmediyse (hala $1 \text{ USD} = 20 \text{ TL}$)

$300 \text{ TL} = 15 \text{ dolar}$ eder.

Bu durumda Türkiye'de tişört ABD'ye göre pahalılaşmış
olur.

Yani TL dolar karşısında aşırı değerli duruyor.

Bu dengesizlik uzun vadede sürdürülemez.

$\rightarrow$ Kur yükselir (TL değer kaybeder ki fiyatlar tekrar dengeye
gelsin.

SORU:

Geçen yıl hem Türkiye'de hem ABD'de bir ayakkabı 100
doldu.

geçen yıl kur $= 1 \text{ USD} = 10 \text{ TL}$

Bu yıl:

Türkiye'de enflasyon: %60

ABD'de enflasyon: %10

bu yıl kur $= 1 \text{ USD} = 10 \text{ TL}$

Ayakkabının dolar bazında Türkiye fiyatı nedir?

Bu durumda TL'nin durumu nedir ve kura ne beklenir?

geçen yıl: ABD ayakkabı fiyatı = 100 USD

Türkiye ayakkabı fiyatı = $100 \times 10 = 1000 \text{ TRY}$

Bu yıl:

ABD'de ayakkabı fiyatı: $100 + \frac{100 \cdot 10}{100} = 110 \text{ USD}$

Türkiye'de ayakkabı fiyatı: $1000 + \frac{1000 \cdot 60}{100} = 1600 \text{ TRY}$

Bu yıl kur hala 1 USD = 10 TRY olduğu için;

Türkiye'de ayakkabının dolar bazlı fiyatı = 160 USD

! TL ile alınan bir ürün, dolar cinsinden ABD'deki fiyattan daha pahalıysa, bu, TL'nin daha fazla satın alma gücü varmış gibi görüldüğünü gösterir.

Örnekle açıklarsak;

Bir yabancı, dolarını bozdurduğunda Türkiye'de daha az ürün alabiliyorsa $\rightarrow$ TL fazla değerli

Ama çok ürün alabiliyorsa $\rightarrow$ TL değersiz

2) Faizin Döviz Kuruna Etkisi

Bir ülkede faiz oran yükselirse, o ülkeye daha fazla para girişi olur.

Yerli para değer kazanır, döviz kurı düşer.

o Çünkü bir şeyin fiyatı artarsa talebi de artar.

→ Yatırımcılar daha yüksek faiz getirisi elde etmek ister.

Bu yüzden döviz satarak, yüksek faizli ülkenin parasını

alır. (İşinğin TL)

Bu da yerli paranın değerini artırır.

Durum
faiz yükselse

Etkisi

Süre

yerli para

kısa vadeli

değer kazanır.

(döviz kurı

düşer)

Ama enflasyon da
yükselse.

bu değerleme

uzun süre

korunmaz.

kur tekrar artabilir.

1 Aralık tarihinde 16.000 euro alınmış ve %3 faiz oranıyla 3 aylığına vadeli hesaba aktarılmış olsun.

Kur Bilgileri

1 Aralık : 36,5 TL

31 Aralık : 37 TL

Vade tarihi : 37,3 TL

Başlangıç işlemimiz : euro almak

1.12
102 Bankalar 584.00 TL
(euro hesabı)

oran x faiz x süre

$\frac{36500 / 1200 / 100}{\text{gün ay yıl}}$

102 Bankalar 584.000 TL
(TL hesabı)

$$\frac{16.000 \text{ €} \times 3 \times 1}{1200} = \boxed{40 \text{ €}} \text{ 1. ay faizi}$$

$$40 \text{ €} \cdot 37 = \underline{1480 \text{ TL}}$$

31.12
181 Gelir Tahakkukatı 1480 → daha almadığın gelir.
Giriz faiz gelir'i 1480

31.12 → 37,00

01.12 → 36,50

FARK: 0,50

16.000 euro × 0,50 = 8000 TL kur farkı

31.12
102 BANKALAR 8000
646 Kambiyo
Kâr 8000

B 102 BANKALAR A
01.12 584.000
31.12 8.000

642 faiz
geliri
B A
1480
B Gelir Tahakkuk A
1480

640
B Kambiyo A
8000

Ana para 16.000 e

16 120 × 37 = 601.236

faiz geliri 120 e
16.120 e

B 102 Bankalar A
582.000 | 582.000

B 181 Gelir T.A
1480 | 1480

28.2

102 Bankalar 601.276

102 Bankalar 592.000

181 Gelir T. 1480

642 faiz geliri 2984

646 Kambiyo kârı 4812

16.040 euro · 0,30

vade tarihi kur 36 olsaydı...

Ana para : 16.000 e

faiz geliri : 120 e

toplam: 16.120 e × 36 = 580320 TL

102	181 Gelir
B Bankalar A	B T. A
592.000	

⇒ Kambiyo Kârı

16040 · (37,3 - 37) = 4812 Kambiyo

Temel Muhasebe Eşitliği

Bir işletmenin kurulması ve faaliyete geçirilmesi için para, mal, demirbaş, makina gibi bir takım ekonomik değerlerin bir araya getirilmesi gerekir.

İşte bir işletmenin var olabilmesi için gerekli olan bu tür ekonomik değerlere VARLIKLAR denir.

İşletmelerde bu varlıklar başlangıçta genellikle işletme sahipleri tarafından verilir. Tabii ki, bir işletme birtakım varlıklara sahip ise mutlaka bu varlıklar başkaları tarafından verilmiş demektir.

Bunun anlamı şudur:

Şayet, bir işletme

işletme vadesiz dolar hesabındaki 20.000 \$, 7 aylık vadeli hesaba aktarmıştır. (01.10.22)

faiz oranı %4

vade sonunda vadeli döviz hesabı kapanacaktır ve vadesiz döviz hesabına aktarılacaktır.

Kur

01.10.22 28

31.12.22 29

30.01.23 32

① Başlangıç, işlemimiz vadesiz \$ → vadeli \$
01.10.22

102 Bankalar 560.000
(vadesiz vad)

102 Bankalar 560.000
(vadesiz vad)

② $\frac{20.000 \cdot 3 \cdot 4}{1200} = 200 \$$ 3. ay sonundaki faiz geliri

$200 \cdot 29 = 7800$

31.12.22

184 Gelir Tahakkukları 7800

612 Faiz Gelirleri 7800

③ $20.000 \$ \times 1 = 20.000 TL$ kur farkı

31.12

102 Bankalar 20.000 TL

646 Kambiyo
Kârı 20.000 TL

④

B	02	A
560.000		580.000
20.000		

B	646	A
	20.000	

B	642	A
	7800	

B	181	A
7500		7500

⑤

Anapara	20.000 \$
faiz geliri	466 \$
	20.466 \$

⑥ 30.04.23

102 Bankalar 654.812

102 Bankalar 580.000

181 Gelir T. 5800

642 faiz geliri $266.32 = 8512$

646 Kambiyo $20.200 \$ = 60.798$
Kârı

A) İşletmenin 2025 yılı başı itibarıyla kasa mevcudu 500.000 TL

Açılış Bilançosu:

Bilanço	
A	P
100 KASA 500.000 TL	500 SERMAYE 500.000 TL

Açılış Yemini Kaydı:

01.01.2025

100 Kasa 500.000 TL

500 Sermaye 500.000 TL

B) İşlemler

- 10.01.2025 tarihinde banka aracılığıyla 200.000 TL tutarında mal satın aldı.

1. adm: kasadan bankaya para aktarımı

10.01.2025

102 Bankalar 200.000

100 Kasa 200.000

2. adm: bankadaki paraya ticari mal alımı

10.01.25

153 Ticari Mallar 200.000 TL

102 Bankalar 200.000 TL

- 50.000 TL'lik ofis mobilyası peşin alındı.

15.01.25

255 Demirbaşlar 50.000 TL

100 Kasa 50.000 TL

- 20.01.25 tarihinde 3 aylık kira için 36.000 TL peşin ödendi.

20.01.25
770 Gen. Jön. Bid. 36.000
100 Kasa 36.000

- 01.02.2025 tarihinde 120.000 TL tutarında satış yapılmıştır.
Tutarın %40'ı = 48.000 TL peşin olarak tahsil edilmiştir.
Tutarın %60'ı = 72.000 TL senet karşılığı tahsil edilmiştir.
satılan malların maliyeti = 85.000 TL

01.02
621 Satılan tic.m.m. 85.000
153 tic.mal. 85.000

01.02
100 KASA 48.000

121 Alacak Senetleri 72.000

600 Jurtici Satışlar 120.000

- 15.02.2025 tarihinde bankadan 100.000 TL kredi alındı.

15.02

102 Bankalar 100.000 TL

300 Banka Kredisi 100.000 TL

Büyük Defter Hesapları

B	100 KASA	A
500.000	200.000	
68.000	50.000	
	36.000	
262.000 TL		

B	102 Bankalar	A
200.000	200.000	
100.000		
100.000 TL		

B	153 Tic. Mal.	A
200.000	85.000	
	115.000 TL	

B	255 Demirbaşlar	A
50.000		
50.000 TL		

B	770	A
36.000		
36.000		

B	621 STMM	A
85.000		
85.000		

B	121 Abanık Sen.	A
72.000		
72.000 TL		

B	600 Yurtici Satışlar	A
	100.000	
	120.000 TL	

B	300 Banka Kredileri	A
	100.000	
	100.000 TL	

B	257(4)	A
	5000	

Genel Nizan

Hesap Kodu	Hesap Adı	Borc. Top.	Abanık Top.	Borc. K.	Abanık K.
100	KASA	568.000	286.000	262.000	—
102	BANKALAR	300.000	200.000	100.000	—
121	Abanık Sen.	72.000	—	72.000	—
153	Ticari Mal.	200.000	85.000	115.000	—
255	Demirbaşlar	50.000 TL	—	50.000 TL	—
300	Banka Kredileri	—	100.000	—	100.000
600	Yurtici Satışlar	—	120.000	—	120.000
621	Sat. Tic. Mal. A	85.000	—	85.000	—
770	Genel Yönetim G.	36.000	—	36.000	—
—	TOPLAM	1291000	791000	720000	220000

Aradaki fark: 500.000 TL → bu sermaye hesabıdır.

Envanter İşlemleri

- İşlem sonunda 5000 TL amortisman ayrılmıştır.

_____ 31.12 _____

Bu kayıtlar sonucu 6 bin TL zarar çıktı

↳ borç kısmına yazılır.

↳ mizanda

(kar abakle kısmına)

kesin mizan çizilir ve doru noktasıdır.

1 Eylül Tarihinde 15000 \$ alınmış ve %5 faiz oranıyla 9 aylığa vadeli hesaba aktarılmış olsun.

Kur bilgileri

01.09.2026 27

31.12.2026 32

31.05.2027 34

① başlangıç işlemi

01.09.26

102 Bankalar 105.000 TL
(USD hesabı vadesi)

102 Bankalar 105.000 TL
(TL hesabı vadesi)

② $\frac{15000 \cdot 5 \cdot 1}{1200} = 250 \$$ ilk 4 aylık faiz geliri

31.12.26

181 gelir tahakkukatları 8000 TL

642 faiz geliri 8000 TL

③ $15000 \cdot 5 = 75.000$ kur farkı

31.12

102 Bankalar 75.000

646 Karbör 75.000
Kâr

(4)

B	102	A
405000		
75000		

B	642	A
		8000

B	646	A
		75000

B	181	A
		8000

(5)

Anapara	15000 \$
faiz g.	362,5 \$
	15362,5 \$

(6)

	3105.24
102 Bonkalar	529.125

102 Bonkalar 480000

181 G. T. 8000

642 faiz geliri $312,5 \cdot 34 = 10.625$

646 karlılık kârı $15.250 \cdot 2 = 30.500$

(1)

vade 1/2 → vade 1

(2)

yıl sonuna kadar olan faiz gelirini → gelir tahakkülü

(3)

vade başından yıl sonuna kadar olan kâr farkını bankaya akt.

(4)

T tablosu

(5)

vade son faiz + anapara bul

(6)

vade son (faiz + anapara) kâr

102 bnlk

181 g. t.

642 faiz g.

646 karlılık kârı

1. kırım tarihinde

vadesiz $\rightarrow$ 6 ay vadeli 30.000 €

faiz % 10

Kur lar

01.11.26 30

31.12.26 33

01.01.27 35

①

01.11.26

102 Bankalar 900.000
(vadeli euro hesabı)

102 Bankalar 900.000
(vadeli TL hesabı)

②

$$\frac{30.000 \cdot 10 \cdot 2}{1200} = 500 \text{ euro} \rightarrow \text{ilk 2 aylık faiz}$$

181 gelir tablosundan 26.500

642 faiz gelir 16.500

③

$$30.000 \cdot 3 = 90.000 \text{ TL}$$

31.12

102 Bankalar 90.000 TL

646 Kambiyo
kârı 90.000 TL

4)

B	102	A
900.000 TL		
90.000 TL		

B	646	A
	kambyo kârı	
	90.000 TL	

B	181	A
16.500 TL		

B	642	A
	faiz geliri	
	16.500 TL	

5)

Anapara 30.000 e
faiz 1500 e
31.500 e

$$\frac{30.000 \cdot 6 \cdot 10}{1200} = 1500 e$$

6)

01.01.21

102 Bankalar 1.102.500 TL

102 Bankalar 90.000 TL

181 Gelir T. 16.500 TL

642 faiz g. 35.000 TL

646 kambyo 61.000 TL → 31.500.2
kârı

1) vadesiz TL → vade dönüştürme

2) yıl sonuna kadar olan faiz: faiz geliri → gelir tablosuna

3) yıl sonuna kadar olan kur farkı: kambyo kârı → banka

4) T tablosu

5) (anapara + faiz) x vade son kur

6)

102 Bankalar x (vade son kur)

102 Bankalar
181
142

642: yıl başından vade sonuna kadar
646: yıl sonuna kadar olan

110 Hisse Senetleri

Varlık hesabıdır. Yani borçtan artarak alacaktan azalacak.
Kalan varlığa borç kabını verecek.

α Hisse senedi alım satım sırasında nominal değer kullanılmaz.

Alış beddi ile kayıtları alınır.

α Dönem sonunda değeri düşen hisse için karşılık ayrılır.

Karşılık ayırmak gelecekte oluşması muhtemel zarar ve giderler için şimdiden muhasebe kayıtlarında gider yazmak demektir.

Soru:

Şirket, 1 Aralık 2024'te 1000 TL değerinde bir hisse senedi satın aldı.

31 Aralık 2024 (dönem sonu) geldiğinde bu hisse senedinin piyasa değeri 700 TL'ye düştü.

→ Şirket bu 300 TL'lik düşüş için karşılık ayırmalı çünkü ileride zarar etme riski var.

31.12.24

654 Karşılık Giderleri 300 TL

419 Menkul Kıymet

Değer düşüklüğü karşılığı 300 TL

B	654	A	B	419(A)
300 TL				300 TL

Kısa Hatırlatma:

Varlık ve Gider Hesapları borçtan artar.

Kaynak ve Gelir Hesapları alacaktan artar.

Düzenleyici hesaplar (bağlı olduğu hesabın tersine çalışır)

Düzenleyici varlık alacaktan artar.

Düzenleyici kaynak borçtan artar.

Düzenleyici Hesap, bağlı olduğu bir ana hesabın değerini düşürmek veya düzeltmek için kullanılan yardımcı muhasebe hesabıdır.

SORU:

İşletme, 09.06.2016 tarihinde nominal değeri 12.000 TL olan hisse senetlerini banka aracılığıyla 20.000 TL'ye satın almıştır. Yıl sonunda hisse senetlerinin değeri 18.000 TL olarak tespit edilmiştir. 07.02.2017 tarihinde ise hisse senetlerinin tamamı banka aracılığıyla 19.500 TL'ye satılmıştır.

NOT: Satış sonrası oluşan kar "615 Menkul Kıymetler Satış Karları" hesabına,

satış sonrası oluşan zarar ise "63 Menkul Kıymetler Satış Zararları" hesabına yazılır.

! Nominal değere bakılmaz.

1. İşlem

09.06.2016
110 Hisse Senetleri 20.000 TL
102 Bankalar 20.000 TL

2. İşlem

31.12.2016
651 Karşılık Giderleri 2.000 TL

119 Menkul Kıymet
Değer Artışlığı Karşılığı (=) 2.000 TL

$$20.000 - 18.000 = 2.000 \text{ TL}$$

Hisse Senedi } 110
20.000

Menkul Kıymet
Değer Akademiye Karşılığı } 119

⇒ 119 nolu hesap
110 nolu hesabı oluşturun.

TT SATIŞ İÇİN İZLEN
00 SÜRECİ

- 1) 110 ve 119 kapatılır.
- 2) Satıştan gelen para yazılır.
- 3) yarımlama yapılır.

07.02.2017

102 Bankalar 19.500 TL

119 Menkul Kıymet Değer Akademiye Karşılığı (-) 20.000 TL

110 Hisse Senetleri 20.000 TL

Güven Karşılığı Karşılığı 1.500 TL

Yorum

Alış 20.000 TL

Satış 19.500 TL

Zarar (500 TL)

Karşılık 2000 TL

1.500 fazla gelen
karşılık

→ Güven Karşılığı Karşılığı

→ gelir hesabıdır
alacakları ortaktır.

- | +

SORU:

İşletme, 09.06.2016 tarihinde nominal değeri 12000 TL olan hisse senetlerini banka aracılığıyla 20.000 TL'ye satın almıştır. Yıl sonunda hisse senetlerinin değeri 18000 TL olarak tespit edilmiştir. 07.02.2017 tarihinde hisse senetlerinin tamamı banka aracılığıyla 15.000 TL'ye satılmıştır.

1. İŞLEM hisseyi satın alıyoruz.

09.06.2016
140 Hisse Senetleri 20.000 TL
102 Bankalar 20.000 TL

2. İŞLEM karşılık ayırtıyoruz.

31.12.2016
654 Karşılık Gideren 2000 TL

149 Menkul Kıymetler Değer 2000 TL
Karşılığı Karşılığı (-)

$$20.000 - 18.000 = 2000 \text{ TL}$$

3. İŞLEM

07.02.2017
149 M.V.D.B.V. 2000 TL
102 Bankalar 15.000 TL
655 M.V.S.Z. 3000 TL
140 Hisse Senetleri 2000 TL

7 satış için işlem
1) 140 ve 149 kapatılır.
2) Satıştan sonra gelen para yapılır.
3) yarımlara yapılır.
yorum 655
Alış 20.000 } 2000 TL
Satış 15.000
Karşılık 2000

SORU:

İşletme 09.06.2016 tarihinde nominal değeri 20.000 TL olan hisse senetlerini banka aracılığıyla 20.000 TL'ye satın almıştır. Yıl sonunda hisse senetlerinin değeri 18.000 TL olarak tespit edilmiştir. 07.02.2017 tarihinde hisse senetlerinin tamamını banka aracılığıyla 25.000 TL'ye satılmıştır.

1. İŞLEM

09.06.2016
110 Hisse Senetleri 20.000 TL
102 Borçlar

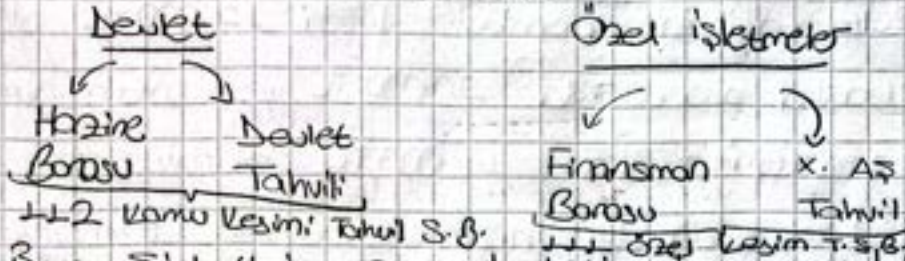
2. İŞLEM

31.12.2016
654 Karşılık Giderleri 20.000 TL
119 M.K. D.D.K. 20.000 TL

3. İŞLEM

07.02.2017
119 M.K. D.D.K. 20.000 TL
102 Borçlar 25.000 TL
110 Hisse Senetleri 20.000 TL
644 Karşılık Kalmayan Karşılıklar 20.000 TL
645 M.K. S.K. 5.000 TL

1.1.1 Özel } Kesimi Tahvil Senet ve
1.1.2 Kamu } Bonoları

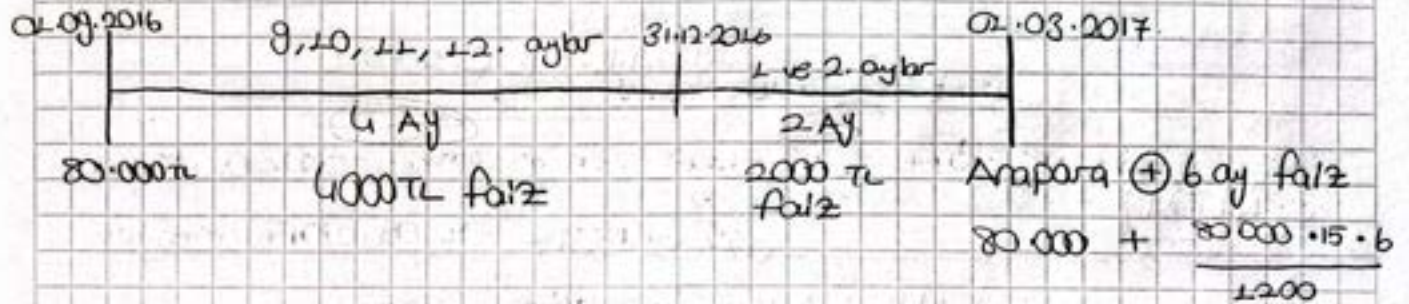

Bono: Şirketlerin veya devletin kısa vadeli boru aldığı bir belgedir.

Tahvil: Şirketlerin veya devletin uzun vadeli boru aldığı bir belgedir.

Soru:

İşletme K. AŞ'ye ait nominal değeri 80.000 TL %15 faizli 6 ay vadeli finansman bonosunu 01.09.2016 tarihinde banka aracılığıyla satın almıştır. Vade sonunda anapara ve faiz işletmenin banka hesabına aktarılmıştır.

1. İŞLEM) boru alıyoruz.

01.09.2016

1.1.1 Özel Kesim Tahvil
Senet ve Bonoları

80.000 TL

1.02 Bankalar 80.000 TL

→ 16000

6 aylık faiz

2. İŞLEM) yıl sonuna kadarki faiz gelirini kaydedelim.

31.12.2016

181 Gelir Tahakkukları 4000 TL

642 Faiz Gelirleri 4000 TL

3. İŞLEM) vade sonu kaydı

01.03.2017

102 Bankalar

86.000 TL

111 Özel Kesim Tahvil Senet ve Borçları 80.000 TL

181 Gelir Tahakkukları 4000 TL

642 Faiz Gelirleri 2000 TL

Soru:

İşletme 01.06.2015 tarihinde X AŞ'ye ait ihraç edilen yıllık %12 faizli ve faizi 12 aylık dönem sonu ödenen tahvillerin 200.000 TL nominal değerli kısmı 01.07.2015 tarihinde 206.000 TL'ye banka aracılığıyla satın almış. 01.03.2016 tarihinde alınan tahvillerin tamamı 218.500 TL banka aracılığıyla satılmıştır.

NOT: ihraç tarihi tahvilin piyasaya çıktığı tarihtir.

01.06.2015

01.03.2016

6, 7, 8. ay

01.09.2015

9, 10, 11, 12.

3.12.2015

1, 2. ay

3 Ay

6000 TL

4 Ay

8000 TL

2 Ay

1000 TL

$$\text{Aylık faiz} = \frac{200.000 \times 12 \times 10}{1200} = 2000 \text{ TL aylık faiz}$$

1. İŞLEM

01.09.2015

111 Özel Kesim Tahvil
Seret ve Bordo

200.000 TL

198 Diğer Geçitli Dönen
Varlıklar

6000 TL

102 Bankalar 206000 TL

satın almadan önceki döneme ait biriken
faiz.

2. İŞLEM

31.12.2015

181 Gelir Tahakkukları 8000 TL

612 Faiz Geliri 8000 TL

3. İŞLEM

01.03.2016

102 Bankalar

218500 TL

198 Diğer Geçitli Dönen
Varlıklar

6000 TL

181 Gelir Tahakkukları 8000 TL

111 Özel Kesim Tahvil
Seret ve Bordo

200000

612 Faiz Gelirleri

4000

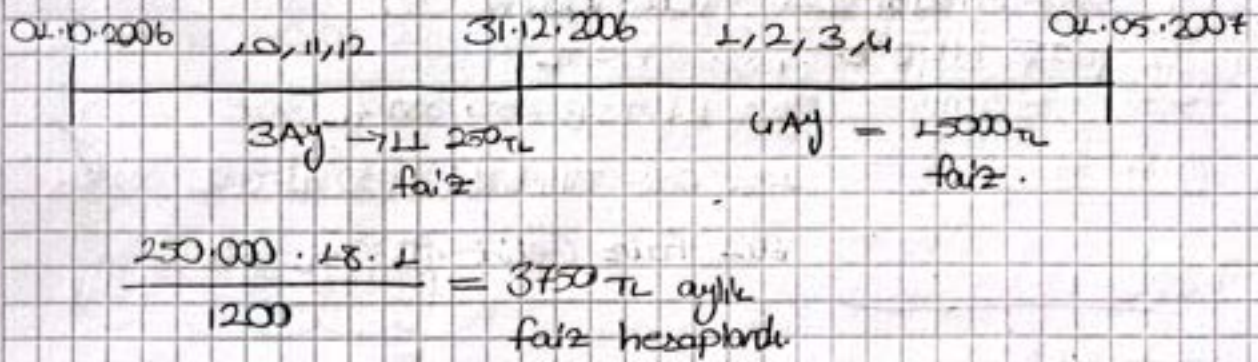
615 Menkul Kıymet
Satış Karları

500 TL

Soru:

İşletme 01.10.2006 tarihinde ihraç edilen %18 faizli ve yıllık faiz ödemeli devlet tahvilinin 250.000 TL'lik kısmını ihraç tarihinde satın almıştır. Bu tahvilin 150.000 TL'lik kısmını 01.05.2007'de 165.000 TL'ye satmıştır.

- 1) 31.12.2006 tarihindeki kayıt?
- 2) satış sonucu oluşan K/Z?

1. İŞLEM

01.10.2006

112 Kamu Kesim
Tahvil Senet ve Borçları

250.000 TL

102 Borçlar 250.000 TL

2. İŞLEM

31.12.2006

181 Gelir Tahakkukları 11.250 TL

642 Faiz Gelirleri 11.250

3. İŞLEM

	Tahvil	2006 yılı faizi	2007 yılına ait faiz
Tamamı:	250.000 TL		
satın kısım	150.000 TL	11.250 TL	15.000 TL
		6.750 TL	9.000 TL
tahvilin satış günd değeri	= 165.750 TL		

02.05.2007

102 Bankalar

165.000 TL

655 M.K.S.2.

750 TL

112 K.K.T.S.B. 150.000 TL

181 Gelir Tahakkukatı 6.750 TL

602 Faiz Geliri 9.000 TL

121 Abonelik Senetleri

Soru:

İşletme elinde bulundurduğu 20.000 TL'lik senetleri tahsil etmek için bankaya vermiştir.

121 Abonelik Senetleri 20.000 TL
- tahsil edilecek senet

121 Abonelik Senetleri 20.000 TL
- Cüzdanındaki senet

Soru:

İşletme elinde bulundurduğu 20000 TL'lik senetleri tahsil etmiştir. Tutar işletmenin banka hesabına aktarılmıştır.

102 Bankalar 20000 TL
121 Alacak Senetleri

Soru:

İşletme 12.08.2016 tarihinde 3000 TL + %18 KDV değerindeki malı 3 ay vadeli senet karşılığında satmıştır. Senet vade sonunda tahsil edilmiştir.

(senet → vadelidir.)

1. İşlem)

12.08.2016
121 Alacak Senetleri 3540
600 Yurtici Satışlar 3000 TL
391 Hesaplan KDV 540 TL $\leftarrow \left(\frac{3000 \cdot 18}{100} \right)$

2. İşlem)

12.06.2016
100 Kasa 3540
121 Alacak Senetleri 3540

Mali satış → Alınan senetler → 121 Alınan Senetler

121
senet tahvil
alındığında ödendiğinde

SORU:

İşletme 01.08.2016 tarihinde KDV dahil 7080 TL değerindeki malı 6 ay vadeli çek karşılığında satmıştır. Mali satış ve malı alan işletme için ayra ayra kayıtları gösteriniz. (KDV=0%18)

Mali Abn

7080 TL → KDV dahil tutar

6000 TL → KDV hariç tutar

1080 TL → KDV tutarı

NOT: İşletme vadeli

çek verdiğinde 103
haji

321

01.08.2016

153 Ticari Mallar 6000 TL

191 İndirilecek KDV 1080 TL

321 Borç
Senetleri 7080 TL

Mali Satış

01.08.2016

121 Alacak Senetleri 7080 TL

600 yurtial satışlar 6000 TL

391 Hesaplan KDV 1080 TL

Vadeli → Alınır → 121 Alacak Senetleri

Gel

→ Vahlrse (kaside) → 321 Boru Senetleri

Soru:

İşletmenin yaptığı döremsu envanter alışmalarda 20000\$ alacak senedini olduğu tespit edilmiştir. Kayıtlara alındığı gün kur 1\$ = 2,8 TL, döremsuunda ise 1\$ = 3,2 TL dir.

Boru 121 Alacak
 $2,8 \cdot 10000 = 28000 \text{ TL}$
 $\frac{4000 \text{ TL}}{32000 \text{ TL}}$
kur artısından dolayı
kambiyo karı

31.12.2016

$(3,2 - 2,8) = 0,4$

121 Alacak Senetleri 10000 TL

$\frac{4}{10} \cdot 10.000 \$ = 4000 \text{ TL}$
kambiyo karı

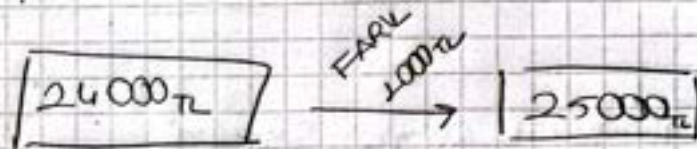
6400 Kambiyo Karı 4000

Soru:

İşletme, aktifinde bulunan 24.000 TL'lik senedi borçlusunun isteği üzerine vadesini 3 ay uzatıp yeni bir senet ile değiştirme kararı almıştır. Yeni senedin değeri 25.000 TL'dir.

aktifinde bulunan = 121 Alacak Senetleri

pasifinde bulunan = 321 Borç Senetleri

121 Alacak Senetleri 25.000 TL

412 Faiz Geliri 1.000 TL

121 Alacak 24.000 TL

Soru:

İşletme elinde bulundurduğu 35.000 TL'lik senedin vadesine 5 ay kala bankaya iskonto ettirmiştir. Banka senet karşılığında 34.300 TL'yi işletmenin hesabına aktarmıştır.

102 Bankalar 34.300 TL

780 Finansman Giderleri 700 TL

121 Alacak Senetleri 35.000 TL

mevcut abone

seredinin vadesinde
tahsil edilememesi

→ protesto
edilirse

→ idari takip
başlatılrsa

→ karşılık
ayrılırsa

127 Diğer Ticari
Aboneler

128 Şüpheli
Ticari Aboneler

129 Şüpheli
Ticari Aboneler
Karşılığı

Soru:

İşletme 18.03.2016 tarihinde 30.000 TL'lik abone seredinin vadesi dolduğu halde ödenmediğini tespit etmiştir. Ay sonunda ilgili abonenin tamamına karşılık ayrılmıştır.

! Buraya kadar gerekli olan kayıtları yapalım;

18.03.16
128 Şüpheli Ticari Aboneler 30.000 TL

121 Aboneler Senetleri 30.000 TL

31.03.16
654 Karşılık Giderleri 30.000 TL

129 Şüpheli ticari aboneler
karşılığı 30.000 TL

A) 12.06.16 tarihinde alacağın tamamı tahsil edilmiştir.

* izibredde yıl

128 ve 129 kapat
gelen parayı yaz
yumu

12.06
129 şüpheli ticari abade karşılığı 30.000
100 kasa 30.000
128 şüpheli ticari
alacaklar 30.000
644 konusu kalmayan 30.000
karşılıklar

B) 12.06.2016 tarihinde alacağın 21.000 TL'lik kısmı tahsil edilmiş, kalan tutarın tahsili ortadan kalkmıştır.

12.06.16
129 Ş.T.A.V. 30.000
100 kasa 21.000
128 şüpheli
ticari abade 30.000 TL
644 konusu
kalmayan karşılık 21.000

C) 31.12.16 tarihinde alacağın tahsil edilme imkanı ortadan kalkmıştır.

31.12.16
129 Ş.T.A.V. 30.000 TL

128 Ş.T.A. 30.000 TL

Soru:

İşletme 80.000 TL tutarındaki senetli alacağı şüpheli hale gelmiştir. Söz konusu alacak için %40 oranında karşılık ayrılmıştır. İzleyen günlerde alacağın:

A) 50.000 TL'lik kısmı tahsil edilmiştir.

128 Şüpheli
ticari alacaklar 80.000 TL

121 Alacak
senetleri 80.000 TL

654 Karşılık Giderleri 32.000 TL

129 Ş.T.A.V. (-) 32.000 TL

129 Ş.T.A.V. (-) 32.000 TL

100 Kasa 50.000 TL

128 Ş.T.A. 80.000 TL

654 K.V.T.A. 20.000 TL

$$\frac{80000 \cdot 40}{100} = 32000 \text{ TL}$$

x 128, 129 kapat

x kasa gelen parayı
yaz

x yavutla.

yavut:

Alacak: 80.000

gelen: 50.000

zarar: (30.000)

karşılık: 32.000

2000 fazla.

B) 45.000 TL'lik kuru tahsil edilmiştir.

128 Ş.T.A. 80.000 TL

121 A.Ş. 80.000 TL

654 Karşılık Giderleri 32.000 TL

129 Ş.T.A.K. (-) 32.000 TL

129 Ş.T.A.K. (-) 32.000 TL

100 Kuru 45.000 TL

659 Diğer giderler g.z. 3.000 TL

128 Ş.T.A. 80.000 TL

128 129 kapat

Ahakk: 80.000

Tahsilat: 45.000

Zorur: 35.000

Karşılık 32.000

3.000 TL zorur.

153 Ticari Mallar

Stoklar

Aralıklı Envanter

α maliyet kaydı
sadece bir kez
31.12'de yapılır.

621 Stoklar XY2

53 Tic. Mal. XY2

maliyet kaydı
(STAM)

Sürekli Envanter

α maliyet kaydı
her satıştan
sonra sürekli
yapar.

Soru:

İşletme 02.08.2016 tarihinde 20.000 TL + %18 KDV değerinde
malı peşin almıştır.

* 17.08.2016 tarihinde aldığı malın tamamını 50.000 TL
+ %18 KDV'ye nakit satmıştır.

→ (Aralıklı envanter kaydı yapılır.)

02.08.16

53 Tic. Mal. 20.000 TL

191 ind. KDV 3.600 TL

100 Kasa 23.600 TL

17.08.16

100 Kasa 50.000

600 Yurtici Satışlar 50.000

391 Hesapları KDV 9.000

→ (Sürekli envanter kaydı yapılır.)

02.08.16

153 Tic. Mal. 20.000 TL

191 ind. KDV 3600 TL

100 Kasa 23600 TL

17.08.16

100 Kasa 59.000 TL

600 Yurtici Satış 50.000

391 Hesaplan KDV 9000

* EL OLARAK *
malijet kaydı

621 STMM 20.000 TL

153 Tic. Mal. 20.000

Aralıklı Envanter

B (+)	153	A (-)
Dönemi başı		Alış İadeleri
Alışlar		+
+		Alış İskontoları
Alış Giderleri (nakliye, taşıma, gümrük, komisyon) vegi		
+		
Dönem başı		
Stok (zaten depoda)		
Borç Toplamı		Alacak Toplamı

→ NET ALIŞLAR ←

ya borç kabul

verir ya da kabul

vermez.

⇒ tic. malın hesabının kabul

Soru:

İşletme 200.000 TL Dönemi başı mal oldu.

20.000 TL Dönem başı Stok

5000 TL Alış gideri

3000 TL alış iadesi

2000 TL alış iskontosu

B	153	A
200.000		3000
20.000		2000
5000		
<u>223000</u>		<u>5000</u>

Kalm: 220000 net alışlar

B	153	A
b. başı stok		Alış iadesi
Dönem başı alış		Alış iskontosu
Alış gideri		

31.12.2016 → Sayım

İkhem sonu stok = 70.000

$$220.000 - 70.000 = 150.000 \text{ satıldı.}$$

$$\text{Oralıklı Net alış} - \text{İkhem sonu stok} = \text{STMM} \quad \left. \vphantom{\text{Oralıklı Net alış} - \text{İkhem sonu stok}} \right\} \text{Aralıklı envanter yöntemi.}$$

Soru:

İşletmenin 2016 yılı itibarıyla stok kalemleriyle ilgili bazı hesap kârları şöyledir;

yurtici satışlar	295000	} 1) Net satışlar? 2) Brüt satış %/2?
satış indeleri	10000	
satış iskonto	15000	
STMM	210000	

$$295000 - 25000 = 270.000$$

$$\text{Net satış} = \text{yurtici satış} - (\text{satış indeleri} + \text{satış iskonto})$$

$$\text{Kar/zarar} = \text{satış} - \text{maliyet}$$

$$\text{Brüt satış Kar \%} = \frac{\text{Net satış} - \text{STMM}}{\text{Net satış}}$$

$$270000 - 210000 = 60000 \text{ Brüt satış Karı}$$

Soru:

İşletmenin ticari mal alm ve satımı ile ilgili bilgileri şöyledir

Nönembası Stok	15000 TL	Nönembası Alışlar	120000
Nönembası Stok	25000 TL	Alıştan İndeler	14000
Satış İndeksi	27000 TL	Satış İskontosu	18000
Yurtici Satışlar	225000 TL	Alış İskontosu	2000
Alış Giderleri	11000 TL	Hesaplanan KDV	10000
		İndirilecek KDV	25000

Abğura göre Net alışlar? $\rightarrow 130000$

STMM? $\rightarrow 105000$

Brüt satış 42? $\rightarrow 75000$

1) Net alışlar

$= 130.000 \text{ TL}$

B	53	A
15000 TL		110000 TL
120.000 TL		2000 TL
14.000 TL		

Net alışlar - Nönembası Stoku = STMM

$130000 \text{ TL} - 25000 \text{ TL} = 105000 \text{ TL}$

Net satış = Yurtici satış - (satış İndeksi + satış İskontosu)

$225000 - 45000 = 180000$

$180000 - 105000 = 75000$

Soru:

Aralıklı envanter uygulayan bir işletmede Ticari Mallar hesabının dönem sonundaki görünümü şöyledir:

Ticari Mallar	
B	A
270.000 =	
Önem Başı	Alış bdesi
Stok	Alış iskontları
Önem sonu	
Alınlar	
Alış giderleri	
248000	126000

Önemsonu mal mevcudu 1494000 TL dönembaşı mal mevcudu ise 270000 olduğuna göre STMM?

★ Net alış - Önem Sonu Stoku = STMM

2304000 - 1494000 = 810.000 TL

31.12. 20xx	
621 STMM	810.000
153 Tic. Mal. 810.000	

Formüller:

1) $\frac{B \quad 153 \quad A}{\begin{array}{c|c} x & y \end{array}} \quad X - y = \text{Net alış}$

2) Net Alış - Önem Sonu Stoku = STMM

3) Net Satışlar = Yurtici satışlar - (satış iadeleri + satış iskontları)

4) Brüt satış kâr/zararı = Net satış - STMM

$$\text{Net alış} - \text{SS} = \text{STMM}$$

$$\text{Net satış} - \text{STMM}$$

$$= \text{brüt}$$

kar/zarar

Soru:

İletmede 31.12.2008 tarihi itibarıyla Ticari Mallar hesabının başı toplamı 1520000 TL, dönem sonu mal mevcudu tutarı 336000 TL, dönem başı mal mevcudu tutarı 48.000 TL satışların tutarı ise 1840.000 TL'dir.

1) Dönemici Net alış? = 1472000 TL

2) Brüt K/z? = 656.000 TL kar

Net alış $\rightarrow \frac{B \quad 153 \quad A}{x \quad | \quad y} \quad x-y = \text{net alış}$

$$\text{Net alış} - \text{Dönem sonu stok} = \text{STMM}$$

$$\text{Net satış} = \text{yurtici satışlar} - (\text{satış indeli} + \text{satış skontoları})$$

$$\text{brüt kar/zarar} = \text{Net satış} - \text{STMM}$$

→ burada verilmediği için 0 kabul edilir.

B	153 Tic.Mal.	A
Dönem başı stok = 48.000 TL	Alış indeli	
Dönem sonu alışlar	Alış skontoları	
Alış giderleri		
1.520.000 TL		

verilmemiş. tahyisiyle yok kabul ediyoruz.

$$1520000 \text{ TL}$$

$$\downarrow$$

$$\text{Net alış} - 336.000 = \text{STMM}$$

$$1520000 - 336000 = 1184000 \text{ TL}$$

önceki dönemden kalma yeni dönem dışı

$$\text{Dönemici Net Alış} = \text{Net Alış} - \text{Dönem Başı Stok}$$

$$1520000 - 48.000 = 1472000 \text{ TL}$$

$$\text{Net satış} - \text{STMM} = \text{brüt kar/zarar}$$

$$1840000 - 1184000 = 656.000$$

Soru:

Stok hareketlerini aralıklı envanter yöntemi ile izleyen bir işletmede dönem sonu stok tutarı 528.000 TL dönembaşı stok tutarı 760.000 TL Ticari Mallar hesabının kalanı 364.800 TL, yurtdışı satışlar ise 3.900.000 TL'dir.

1) işletmenin alış ve satışlarından gerçekleşen indirim oranı %5'tir. Dönembaşı brüt alışlar kaç TL? = 3.040.000 TL

2) STMM=? 3.120.000 TL Dönembaşı stok DAHİL DEĞİL!

3) Net satışlar=? 3.705.000 TL

4) Brüt satış $\frac{\text{kar}}{\text{satış}} = ? \rightarrow \text{brüt satış} = \text{Net satış} - \text{STMM}$
 $\frac{\text{kar}}{\text{satış}} = 3.705.000 - 3.120.000 = 585.000 \text{ TL}$

B		153	A	
		Tic. Mal.		
Dönembaşı stok	760.000 TL		Alış İskontosu	—
Dönembaşı Alış	100x		Alış indisi	5x
Alış Giderleri	—			

$$760.000 \text{ TL} + 100x \text{ TL} - 5x \text{ TL} = 364.800 \text{ TL}$$

$$95x \text{ TL} = 2.888.000 \text{ TL}$$

$$x = 30.100 \text{ TL}$$

$$\text{Dönembaşı Brüt Alış} = 100x = 3.040.000 \text{ TL}$$

$$\text{Net alış} - \text{Dönem sonu stok} = \text{STMM}$$

$$\downarrow \quad \downarrow$$
$$3.668.000 \quad 528.000 \text{ TL}$$

$$= 3.120.000 \text{ TL}$$

NOT: Her dönembaşı net alış olduğu. Alış iskontosu ve alış indisi'nin dönembaşı alışlardan çıkartılmayacağı.

$$\text{Net satışlar} = \text{Yurtdışı satışlar} - (\text{satış indisi} + \text{satış iskontosu})$$
$$3.900.000 \text{ TL} - (495.000 \text{ TL} + 0)$$
$$= 3.705.000 \text{ TL}$$

Soru:

Mal hareketlerini aralıklı envanter yöntemine göre izleyen işletmede MB 16.000 TL olup işletme dönemi içinde 38.000 TL'lik mal satın almıştır. İşletmenin dönemi içinde satış hasılatı 46.000 TL olup satış kârı 12.000 TL'dir. Buna göre işletmenin dönemi sonu mal mevcudu kaç TL'dir?

B	153 TL Mal	A			
Başlangıç Stok	16.000 TL	Alış İskonto	—	Net alış — Kâr Son Stok	= STMM
				56.000 TL	20.000
Kâr Son Stok	38.000 TL	Alış İndi	—		36.000
Alış Gelir	—			Net satış — STMM	= Brüt Kâr
				46.000	34.000
	56.000 TL				12.000

Sürekli Envanter: → her satıştan sonra maliyet kaydı

Soru:

İşletme maliyeti 12.000 TL olan malın peşin olarak 20.000

TL'ye satmıştır. (KDV'yi dikkate almayınız.)

100 Kasa 20.000 TL
600 Yurtiçi Satışlar 20.000 TL

621 STMM 12.000 TL
153 Tic. Mal. 12.000 TL } maliyet kaydı

B	153 Tic. Mal.	A
Hesap		Alış İşletme
Başlı stock		Alış İadeleri
Hesap içi		
Abrak		<u>S.T.M.M.</u>
Abrak		
Giderleri		
Satış İadelerinin maliyeti		

sürekli envanterde
153 Tic. Mal. hesabının
kalan işletmenin elinde
kalan malı, (KSS) verir.

Soru: İşletme sattığı malın yenisini iade almıştır.

Geri ödemeyi nakit yapmıştır.

Satış → Satış İadesi
↓
600 Yis.
600 satıştan İadeleri (-)
+ | -
- | +

Satış İadeleri:
600 satıştan İadeleri 10.000 TL
100 Kasa 10.000 TL

maliyet kaydının iptali:
153 Tic. Mal. 6000 TL
621 STMM 6000 TL

Soru: Stok hareketlerini sürekli envanter yöntemine göre izleyen bir işletme 6 adet malı KDV dahil 17.250 TL'ye satmıştır. Satışta %25 kârla yapılmaktadır. (KDV %15.)

İzlenen günlerde satılan maldan birinin indisi durumunda yapılması gereken kayıtlar?

KDV hariç satış fiyatı bulalım.

115 ————— 17250

100 ————— 15000

100 Kasa 17250 TL

630 Yıl 15000 TL

391 Hesaplar KDV 2250

6 adet mal 15.000 TL

1 adet mal 2500 TL

satış.

Naliyet + Kâr = Satış

$100x + 25x = 2500$ TL

$125x = 2500$ TL

$x = 20$ TL

621 Stoklar 12000 TL

153 Tic. Mal. 12000 TL

610 Satıştan İndeler 2500 TL

491 İndirilecek KDV 375 TL

100 Kasa 2875 TL

1 adet mal → 2500 TL
satış

Naliyeti → 2000 TL

153 Tic. Mal. 2000 TL

621 Stoklar 2000 TL

Soru:

Böembası Stok: 500 TL ✓

Alıştan İadeler 1800 TL ✓

Satış İskontosu 1000 TL

Böembası Alışlar 80.000 TL ✓

Yurtici Satışlar 135.000 TL

Alış İskontosu 200 TL ✓

STMM 75.000 TL ✓

Alış Giderleri 2500 TL ✓

Satıştan İadeler 9000 TL

Satış İadesinin Maliyeti 5000 TL

1) DSS

2) STMM

3) Net Satış

4) Brüt Satış 1/2

B	153 Tc. Alış	A
Böembası		Alış İskontosu
Stok 500 TL		200 TL
Böembası Alışlar 80.000 TL		Alış İadeleri 1800 TL
Alış Giderleri 2500 TL		* STMM 75.000 TL
* Satış İadesinin 5000 TL Maliyeti		77.000 TL
85.000 TL		
		DSS.

1) Böembası sonu stok = 1100 TL

2) STMM 75000 TL gelmiş ama iade var

$$75000 - 5000 = 70000 \text{ TL} = \text{Net STMM}$$

100 kasa 135000
600 y's 135000

→

621 STMM

621
75000 / 5000
70000

75.000

153 Tc. Malları 75000

60 Satış İadesi 9000 TL

100 Kasa 9000 TL

→

153 Tic. Mal. 5000 TL

621 5000 TL

STMM - satış iadesinin
malıyeti = STMM (Net)

3) Net Satışlar = YİS - (satış iadesi + satış iskonto)

135000 - (9000 + 1000)

= 125000 TL

4) brüt satış kar/zarar → Net Satış - STMM (Net)

125.000 - 70000 TL = 55000 TL

Soru:

İşletmenin yıl sonu itibarıyla Ticari Mallar Hesabının borç toplamı 175.000 TL, alacak toplamı 150.000 TL. Yapılan sayım sonucu $\Delta SS = 23.000$ TL çıkmıştır. Gerekli kayıtları yapınız. (Sürekli env.)

B 153 Tic. Mal. A
175000 | 15000
[25000]

+ 57 Say. Tes. Alacak 2000 TL
153 Tic. Mal. 2000 TL

157 Diğer Stoklar

- 1) Değeri Düşen Mallar → Kesin → Zarar yazılır.
- 2) Yokteki Mallar → Kesin değil. → Karşılık ayılır.
- 3) Komisyonlu Mallar
- 4) Hurda, Abk, Yan Ürün vb.

Soru:

İşletme yıl sonunda yapılan inceleme sırasında 5000 TL'lik malında kesin değer düşüklüğü tespit etmiş ve mevcut malın değerini 3800 TL olarak belirtmiştir.

31.12.20xx

157 Diğer Stoklar	3800 TL
678 Diğer Olgunluk G. D.	1200 TL
153 Tic. Mal.	5000 TL

Soru:

İşletme, maliyeti 10.000 TL olan mallarda envanter işlemleri sırasında %10 değer düşüklüğü tespit edilmiş ve karşılık ayrılmıştır. İşleyen günlerde söz konusu mal 7000 TL + %18 KDV'ye malik olarak satılmıştır (İşletme sürekli envanter yöntemini uygulamaktadır).

157 Diğer Stoklar 10.000 TL

153 Tic. Mal. 10.000 TL

654 Karşılık Giderleri 1000 TL

158 Stok Değer D. K. 1000 TL

$$7000 \times 18 = 1260$$

10000 TL
8260 TL
600 TL
381 HSP. VISA 1260 TL
600 TL
157 TL 8260 TL 10.000 TL

Son:
İşletme, 07.08.2016 tarihinde bağla bir ilde komisyonu
satmak için 10000 TL mali giderim: 29.08.2016 tarihinde
mali komisyonu tarafından 6000 TL'ye satılmıştır. Ay sonu
komisyonu %10 komisyonu aldıkları ana kadar bedeli
işletme banka hesabına yatırılmıştır. İşletme sicili en

07.08.2016
157 TL 8260 TL 10000 TL
- komisyonu maddesi (400 TL)
153 TL Tic. Mülk. 10000 TL
29.08.2016
127 TL 8260 TL 60.000 TL
600 TL 6000 TL

31.08.2016
102 TL 8260 TL 5000 TL
760 TL 8260 TL 6000 TL
127 TL 8260 TL 6000 TL
6000 TL komisyonu
760 TL 8260 TL 6000 TL

621 STMM / 40.000 TL

157 D. S. 40.000 TL

180 gelecek aylara ait giderler
181 gelir tahakkukları

180 gelecek aylara ait giderler
280 gelecek yıllara ait giderler
380 gelecek aylara ait gelirler
480 gelecek yıllara ait gelirler

Gelecek

ÖNEME / TAHSİLAT
31'er 31'er
en başta yapılır
olmalıdır.

Dönem ayıncı hesaplar

181 Gelir Tahakkukları
281 Gelir Tahakkukları
381 Gider Tahakkukları
481 Gider Tahakkukları

.... Tahakkukları

ÖNEME / TAHSİLAT
inde sonunda yapılır.

Soru: İşletme, 01.03.2016 tarihinde aylık kirası 5000 TL olan işyerini 6 aylığına kiralamış, kira bedelinin tamamını nakit olarak ödemmiştir.

- a) Aylık finansal tablo halinde } yapılması gereken kayıtları
b) Yıllık finansal tablo halinde } gösteriniz.

(Gelecek....) hesabı kurulacaktır.

A)

mart	nisan	mayıs	haziran	temmuz	agustos
------	-------	-------	---------	--------	---------

01.03 01.09

01.03.16
770 Gen. Yön. Gid. 5000 TL
180 Gelecek Ay. Nit. Gid. 25000 TL → (N, M, H, T, A)
100 Kasa 30000 TL

01.09.16
770 Gen. Yön. Gid. 5000 TL
180 Gelecek Ay. Nit. Gid. 5000 TL

B	180	A
25000 TL		5000 TL
		5000 TL
		5000 TL
		5000 TL
		5000 TL
		5000 TL

bü kayıtlar m, h, t, a aybrında da yapılabilir.

B)

01.01.16 31.12

01.03.16
770 Gen. Yn. Gd. 30000 TL
100 Kasa 30000 TL

Soru:

İşletme, 01.11.2016 tarihinde bankaya 50.000 TL tutarında, %12 yıllık faizli ve 3 ay vadeli hesap açmıştır. 17.01.2017 tarihinde nakit ihtiyacı sebebiyle ilgili tutarı vadesiz hesaba aktarmıştır.

01.11.16 31.12 31.01.17
2016 2017
20y 1000 TL 10y 500 TL

01.11.16
102 Banka 50.000 TL
100 Kasa 50.000 TL

$$\frac{50.000 \cdot 12 \cdot 3}{1200} = 1500 \text{ TL 3 aylık faiz}$$

Aylık faiz 500 TL

31.12.16

181 Gelir Tahakkukları 1000 TL

612 Faiz Geliri 1000 TL

17.01.17

689 A.G. O. A. G. 2. 1000 TL

102 Bankalar
- vadeli hesap

50.000 TL

181 Gelir Tahakkukları 1000 TL

102 Bankalar 50.000 TL
- vadeli hesap

Soru:

İşletme, 01.03.2016 tarihinde, 6 ay süreyle yönetim hizmetlerinde kullanılacak üzere bir otomobil kiralamıştır. Yapılan sözleşme göre aylık 500 TL olan kira bedelinin yarısı sözleşme anında, yarısı da sözleşme bittğinde ödenmektedir. (Finansal Tabloları aylık düzenlenmektedir.) (KDV dikkate alınmamıştır.)

mar | nisan | mayıs | haziran | temmuz | ağustos

mayıs, mayıs ödenecek.

h, t, a ödenecek.

01.03.2016

770 Gen. Yö. G.

500 TL

180 G. A. A. G.

1000 TL

100 Kasa 1500 TL

01.04.16

770 G.y.B. 500 TL

180 G.A.A.B. 500 TL

} mayısta da
aynısı yapılacaktır.

B	180	A
1000 TL		500 TL
		500 TL

01.06.16

770 G.y.B. 500 TL

381 Gdr Tahakkukları 500 TL

} temmuzda da
aynısı yapılacaktır.

381
500 TL
500 TL
1000 TL

31.08

770 Gen. y.B. 500 TL

381 G. T. 1000 TL

100 Kasa 1500 TL

KDV Tahakkuk İşlemi

191 İNDİRİLECEK KDV → alım. → verdiğim KDV.

391 HESAPLANAN KDV → satım. → aldığım KDV.

$$191 \neq 391$$

ÖNEMLİ ⇒ KDV tahakkuk kaydında her zaman

191 ve 391 nolu hesaplar kapatılır

191 İND. KDV > 391 Hesaplanan KDV. → 190 Devreden KDV.

391 Hesaplanan KDV > 191 İND. KDV. → 360 Ödenen KDV ve Fatura

Soru:

İşletmenin ay sonu itibarıyla KDV hesaplarının durumu şöyledir:

191 İND. KDV.	A
25000	2000
23000 TL	

Borç Kaldır

391 HESAPLANAN KDV	A
6000	17000
13000 TL	

Alacak Kaldır

391 HESAPLANAN KDV 13000

190 Devreden KDV 10000 TL

191 İND. KDV 23000 TL

191 > 391 → 190 Devreden KDV.

190
+ | -

Soru:

İşletmenin ay sonu KDV hesaplarının kalamı şöyledir:

191 İnd. KDV: 18.000 TL → verdiğim

391 HSD. KDV: 25.000 TL → aldığım.

$$391 > 191$$

Devlet adına aldığım KDV (391), devlete

verdiğim KDV'den büyükse Devlete Borun Var.

Böylelikle "360" olarak vergi ve fonlar kullanılmayın

391 HSD. KDV.	25.000 TL	
191 İnd. KDV	18.000 TL	
360 Ö.V.F.	7.000 TL	
		$\frac{360}{- +}$

Soru:

İşletmenin Nisan ayı sonu KDV hesaplarının kalamı şöyledir:

191 İnd. KDV: 30.000 TL

391 HSD. KDV: 15.000 TL

190 Dev. KDV: 10.000 TL

391 HSD. KDV. 15.000

191 İnd. KDV 30.000

190 Dev. KDV. 10.000

360 Ö.V.F. 5.000

> mahsuplanır.

Soru:

İşletmenin mart ayı sonu itibarıyla KDV hesaplarına ilgili hesap kalamı şöyledir:

191 İMB. KDV. 19000 TL → ^{devlet} _{verdiğim.}

391 HSD. KDV. 18000 TL → ^{devlet} _{den aldığım.}

190 A. KDV. 4000 TL

191 > 391

190 devletin KDV.
10000 TL

391 HSD. KDV	18000 TL
190 A. KDV	5000 TL
191 İMB. KDV	9000 TL
190 A. KDV	4000 TL

190
4000 TL
10000 TL

24 Nolu Duran Varlıklar

Hisse Senetleri

1-) Geçici Amaçla Alınırsa (Kasa Şubede Satılacak)

- 11 Menkul Kıymetler → 110 Hisse Senetleri
- Değer düşüklüğü → 119 Menkul Kıymet Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)
- Satıştaki $\frac{1}{2}$ → 645 Menkul Kıymet Satış Karı
↳ 655 Menkul Kıymet Satış Zararı
- Alım-Satım sırasında NOMİNAL DEĞER kullanılmaz.

2) Uzun Süreli Elde Tutma Amacıyla Alınır (yatırım yapmak, ortak olmak.)

24 Mali Duran Varlıklar

- %X kadar ortaklık payı olursa.
 - $X < \%10 \rightarrow 240$ Bağıl Menkul Kıymetler
 - $\%10 < X < \%50 \rightarrow 242$ İştirakler
 - $X > \%50 \rightarrow 245$ Bağıl Ortaklıklar

- Değer düşüklüğü olursa
 - 240 Bağıl Menkul Kıymetler $\rightarrow 241$ Bağıl Menkul Kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)

$\rightarrow 242$ İştirakler $\rightarrow 244$ İştirakler Sermaye Payları D.D.K. (-)

$\rightarrow 245$ Bağıl Ortaklıklar $\rightarrow 247$ Bağıl Ortaklıklar Sermaye Payları D.D.K. (-)

- Sabıksatı K/Z $\rightarrow 645$ Menkul Kıymetler satış karları

$\rightarrow 655$ Menkul Kıymetler satış zararları

- Alım-satım sarılarında nominal değer kullanılmaz. FAKAT

1) Ortaklık payı (oranı) } Nominal değer kullanılır.
2) Kâr payı hesaplanması }

- Kâr payı / temettüs getirirse,

210 → bugüncü Olan Gelir ve Kâr

212 → 640 İştiraklerden Temettüs Gelirleri

215 → 641 Başlı Ortaklıklardan Temettüs Gelirleri

Soru:

İşletme, sermayesi 200.000 TL olan X. AŞ'ye ait 80.000 TL nominal değerli hisse senetlerini yatırım yapmak amacıyla 120.000 TL'ye banka aracılığıyla satın almıştır. İşletmenin yönetiminde X. AŞ hisse senetlerine %20 kâr payı dağıtma kararını İşletmeye bildirmiştir.

$$\begin{array}{r} \text{212 İştirakler } 120.000 \text{ TL} \\ \hline \text{102 Bankalar } 120.000 \text{ TL} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Ortaklık} \\ \text{oranı} = \frac{80.000 \text{ TL}}{200.000 \text{ TL}} \\ = \%40 \rightarrow 212 \\ \text{İştirakler} \end{array}$$

Kar payı → Nominal Değer
 $80.000 \text{ TL} \times \%20 = 16.000 \text{ TL}$

$$\begin{array}{r} \text{212 İştiraklerden} \\ \text{Alacaklar } 16.000 \text{ TL} \\ \hline \text{640 İst. T.G. } 16.000 \text{ TL} \end{array}$$

Soru:

A İşletmesi, 17.08.2016 tarihinde ortak olmak amacıyla sermayesi 600.000 TL olan X. A.Ş.'nin %15'ini banka aracılığıyla satın almıştır. Yıl sonu yapılan incelemede senetlerin değeri 86.000 TL olarak tespit edilmiştir. İzleyen dönemde hisse senetlerinin tamamı 95.000 TL'ye banka aracılığıyla satılmıştır. (Komisyon ihmal edilecektir.)

$$600.000 \text{ TL} \times \%15 = 90.000 \text{ TL}$$

242 İştirakler 90.000 TL

102 Bankalar 90.000 TL

64 Karşılık Gelirler 4.000 TL

244 İ.S.P.D.N.L. (-) 4.000 TL

102 Bankalar 95.000 TL
244 İ.S.P.D.N.L. (-) 4.000 TL) 99.000

242 İştirakler 90.000 TL
644 K.V.V. 4.000 TL) 94.000
645 N.V.S.V. 5.000 TL

242

1244

Soru:

İşletme, Y işletmesinin sermayesinin %20'sine isabet eden nominal değeri 60.000 TL nominal değeri olan hisse senetlerini 60.000 TL'ye banka aracılığıyla satın almıştır.

Y işletmesi izleyen günlerde sermayesini 50.000 TL arttırma kararı almış ve işletme de bu arttırma kabul ettiğini bildirmiştir. İşletme ilgili ayın sonunda tahvil ettiği tutarı bankadan almıştır.

	Nominal Değer: 60.000 TL
242 İştirakler 60.000 TL	} Payın Alış Değeri: 60.000 TL
102 Bankalar 60.000 TL	
	alınan Ortaklık Payı: %20

242 İştirakler 10.000 TL	} 50.000 TL x %20 = 10.000 TL	} Sermaye artırımının kabulü	} Sermaye artırımı
243 İştirakler S.T. (-) 10.000 TL			

243 İ.S.T. (-) 10.000 TL	} Verilen tahvilden geri getirilmesi
102 Bankalar 10.000 TL	

25 Maddi Duran Varlıklar

! Amortisman !

25 MBV $\rightarrow$ yıpranma, eskime payı.

Arazi Arsalar 250

Yapılmakta Olan Yatırımlar 258

Verilen Avanslar 259

} Amortismana tabi
değil.

- Önemsellik kavramı gereğince hesaplaması yapılır.
Muhasebesi emirler çalışmalıdır. $\rightarrow$ (Hesaplama işlemi)

! Ekonomik ömür biliniyor. $\rightarrow$ Amortisman oranı $= \frac{1}{\text{ekonomik ömür}}$

$$\frac{1}{10} = \%10$$

Amortisman $\rightarrow$ varlığın alındığı yıl hesaplanır.

(31.12) $\rightarrow$ varlığın satıldığı yıl hesaplanmaz.

Tarih "Ay, Gün"
önemli değil.
Yıla bakılır.

Varlığın Net Değeri = Kayıtlı Değer - Birikmiş Amort.

$\frac{1}{2}$ bu durum
üzerinden hesaplanır.

Soru:

İşletme 17.09.2016 tarihinde 20.000 + %18 KDV defterdeki demirbaşları robot satın almış.

A) Ekonomik ömrü 5 yıl, Normal Amortisman uygulanmaktadır.

$$2016 \rightarrow 20.000 \times \frac{20}{100} = 4000 \text{ TL} \quad \text{Ekonomik ömrü} \rightarrow 5 \text{ yıl}$$

$$2017 \rightarrow 20000 \times \frac{20}{100} = 4000 \text{ TL} \quad \text{4000 Amortisman oranı}$$

$$2018 \rightarrow 20.000 \times \frac{20}{100} = 4000 \text{ TL}$$

$$2019 \rightarrow 20.000 \times \frac{20}{100} = 4000 \text{ TL} \quad \text{KDV defterde alınmaz.}$$

$$2020 \rightarrow 20.000 \times \frac{20}{100} = 4000 \text{ TL}$$

2017'nin amortismanı: 4000 TL

2017'nin birikmiş amortismanı: 8000 TL (geçmiş yıllar dahil edilecek)

B) İşletme Azabın bakıyerler yöntemi kullanmaktadır.

Normal yöntemdeki
amortisman oranı $\times 2 \Rightarrow$ Azabın Bakıyerler.

$$0,20 \times 2 = 0,40$$

$$2016 \rightarrow 20.000 \times \frac{40}{100} = 8000 \text{ TL}$$

$$2017 \rightarrow (20000 - 8000) \times \frac{40}{100} = 12.000 \times \frac{40}{100} = 4800 \text{ TL}$$

$$2018 \rightarrow (12000 - 4800) \times \frac{40}{100} = 7200 \times \frac{40}{100} = 2880 \text{ TL}$$

$$2019 \rightarrow (7200 - 2880) \times \frac{40}{100} = 4320 \times \frac{40}{100} = 1728 \text{ TL}$$

$$2020 \rightarrow (4320 - 1728) \times \frac{40}{100} = 2592 \text{ TL}$$

Az.Bk

1) K.B. amortisman oranının iki katını al.

2) İlk yılın amortismanı ikinci yıla geçerken mal maliyetinden çıkartılır.

3) Ekonomik ömrün tamamı son yıl amortisman oranı uygulanır.

Soru

Azabın Bakıçılar gnterini kulbran bir işletme 2008 yılında işletip ettiğİ faydolu ömre 5 yıl ve burada değeri 548 bin bir nakine için 2009 yılında 48.000 TL amortisman aygırmıştır. Nakinenin işletmeye nakliyeti kaç TL?

Nakine Nakliyeti 100x

(ömür 5 yıl ise $\frac{1}{5}$ yani 0,20) $\times 2 = 0,40$

$$2008 \quad 100x \cdot \frac{10}{100} = 10x$$

$$2009 \quad (100x - 10x) \cdot \frac{10}{100} = \underline{24x}$$

$$24x = 48000$$

$$x = 2000$$

$$100x = 200000 \text{ TL.}$$

3. Kuvvet

Reskont

- Reskont ismini 31.12'de yapılır.
- Abal ve borç senetleri uygular.

Çap. borç gelen senetler iain } reskont uygulanır.
mali gelir

3) Kanto

$$\begin{array}{r} \xrightarrow{\Delta N} \Delta N \text{ } \xrightarrow{\text{borç}} \text{faiz oran} \\ \xrightarrow{\Delta N} \Delta N \text{ } \xrightarrow{\text{faiz}} \text{SSe} \\ 1200 \\ \hline \Delta N \cdot t \\ \hline 1200 + \Delta N \cdot t \\ \hline 36000 \text{ faiz oran} \times \text{SSe.} \\ 100 \end{array}$$

4) Reskont oran

$\pi \rightarrow \text{MS'nin oran}$

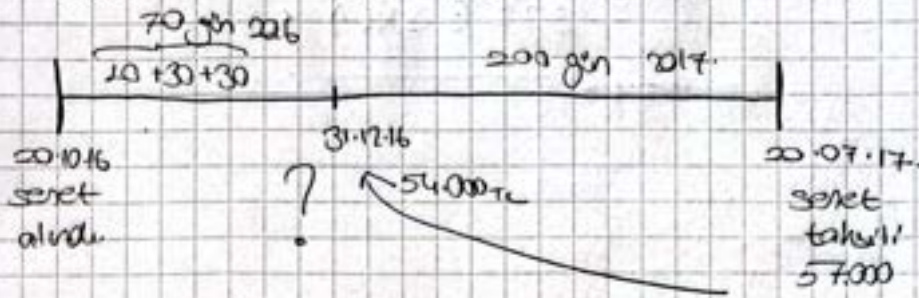
Yatırımlar $\rightarrow$ Libor

Reskont uygulanması zorunlu değildir (Abal senetleri $\rightarrow$ Borç senetleri uygulanmaz)

5) 31.12'de yapılan reskont kaydı izleyen yılın başında iptal edilir.

Soru:

İşletme, 20.10.2016 tarihinde 57000 TL + %10 KDV defterinde mal satmış. Mal bedeli için senet almış, KDV tutarı ise nakit tahsil edilmiştir. Senedin vadesi 3 ay, reeskont oranı ise %10'dur.

$$ig \text{ iskonto} = \frac{57000 \cdot 10 \cdot 200}{36000 + (200 \cdot 10)} = 3000 \text{ TL}$$

3 gün x reeskont oran

20.10.16

100 KASA	5700 TL
121 Alacak Sen.	5700 TL
600 Y'g	50000
391 HSK KDV	5700 TL

31.12

657 reeskont faiz geliri	3000	} 31.12
122 Alacak Sen. reeskontu (-)	3000	

a.a.2017

122 A. Sen. R. (-)	3000	} izleyen yıl için iptal kaydı.
647 R.F.G.	3000	

Borg Sen

Resort.

31.12.2016

302 Borg Sen. RL-1 X

647 F. G. di X

01.01.2017

657 R. F. G. di X

322 B. S. RL-1 X